

**Emocje w szkolnej ławce, czyli o emocjach dzieci w trakcie
procesu edukacji wczesnoszkolnej: zestawienie bibliograficzne w wyborze**

Wydawnictwa zwarte

1. Dlaczego szkoła nie ufa emocjom? : dążenia emocjonalne w szkole i na uczelni / redakcja naukowa Włodzimierz Heller, Marlena Kaźmierska, Magdalena Wieczorek. - Poznań ; Kalisz: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wydział Pedagogiczno-Artystyczny, 2019. - 188 stron
2. Doznania emocjonalne młodszych uczniów w procesie ich intelektualnego i społecznego funkcjonowania / Gabriela Kapica. W: Wczesna edukacja dziecka : teoria i praktyka : księga jubileuszowa dedykowana doktor Stanisławie Włoch / redakcja naukowa Ewa Smak, Ewa Jędrzejowska, Iwona Konopnicka. - Opole : Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2018. – S. 195-208
3. Dzień dobry, moje emocje! : praktyczna pomoc edukacyjna dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym / Renata Malek. - Wydanie II. - Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2022. - 63, [1] strona
4. 10 minut uważności : jak pomóc dzieciom radzić sobie ze stresem i strachem / Goldie Hawn, Wendy Holden. - Warszawa : MT Biznes, 2020. - 268 strony
5. Emocje, język, muzyka : stymulowanie wyrażania emocji przez dzieci / Natalia Kłysz-Sokalska. - Poznań : Wydawnictwo Akademii Muzycznej w Poznaniu, 2022. - 297 stron
6. Emocje komunikacja akceptacja : program profilaktyczno-terapeutyczny dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym : plecak szczęśliwego ucznia / Agnieszka Lasota, Dominika Jońca. - Warszawa : Difin, copyright 2021. - 266, [2] strony
7. Ja w szkole : rozwój emocjonalno-społeczny : edukacja wczesnoszkolna : karty pracy / Joanna Latosińska - Kulasek, Paulina Zawadzka, Adrian Zieliński. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 2021. - 190 stron
8. Kinezylogia dla dzieci / Ludwig Koneberg, Gabrielle Förder. - Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia, 2009. - 127 stron
9. Kłopotliwe zachowania dzieci : proste reakcje na trudne sytuacje / Justyna Korzeniewska. - Warszawa : Wydawnictwo RM, Copyright 2013. - 127 stron
10. Mały uczeń w szkole /pod redakcją Anety Jegier. - Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2010. - 180 stron
Dojrzałość szkolna. Dziecko w wieku przedszkolnym. Nauczyciele nauczania początkowego. Niepowodzenia szkolne. Uczniowie klas początkowych

11. **Moje emocje. Jak pokonać złość i smutek / Anna Pachocka ; ilustracje Dana Maczyńska. - Warszawa : BoNoBo, 2022. - [88] stron**
Dzieci bywają czasem smutne, rozłoszczone, zdenerwowane. Ich płacz może oznaczać tak wiele: frustrację, zazdrość, niespełnione oczekiwania, stres... Zdarza się, że trudno im odnaleźć spokój. A jeszcze trudniej jest zrozumieć swoje emocje i umieć je nazwać. Drodzy Rodzice, zapraszam Was w podróż po ciekawym i kolorowym, choć często nieoczywistym świecie dziecięcych emocji. Dzięki prostym ćwiczeniom Twoje dziecko dowie się, co się z nim dzieje i jak może sobie pomóc, gdy ma gorszy dzień. Pozna sposoby na powrót do równowagi i poprawę humoru. Polecam ten zeszyt ćwiczeń szczególnie tym dzieciom, które mają trudności z rozpoznawaniem emocji u siebie lub innych. Tym, które nie radzą sobie i nie przeżywają złości czy smutku konstruktywnie. Tym, które mają kłopoty w nawiązywaniu i podtrzymywaniu relacji z rówieśnikami. W wykonywaniu ćwiczeń może dziecku towarzyszyć osoba dorosła, która wyjaśni polecenia i będzie uważnym i wrażliwym przewodnikiem po świecie emocji. Dla Ciebie czas spędzony z dzieckiem stanie się zapewne okazją do zrozumienia jego potrzeb i uczuć. Kto wie... może odkryjesz także swoje?
12. **Mój dobry rok : emocje, higiena, otoczenie : dobieranki / Wydawnictwo Szkolne PWN. - Warszawa : PWN, copyright 2020. - 44 strony**
13. **Narysuj emocje : ćwiczenia w rozpoznawaniu i nazywaniu stanów emocjonalnych / [opracowanie i skład Magdalena Hinz ; ilustracje Ireneusz Gawliński]. - Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2017. - 64 strony**
14. **Naucz mnie jak radzić sobie z emocjami, komunikować się, znaleźć przyjaciół / Sylwia Sitkowska, Maria Kocurowska, Damian Berent. - Gliwice : Helion, copyright 2021. - 183 strony**
15. **Od śmiechu do łez : jak zrozumieć emocje naszych dzieci / Robert Zuili. – Kielce: Jedność, copyright 2016. - 165, [1] strona**
16. **O sile emocji pozytywnych : zapobieganie depresji dzieci i młodzieży / Wanda Lemańska. - Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, copyright 2005. - 111 stron**
17. **Poznaję emocje / Agnieszka Bellon, Tamara Michałowska. - Wrocław : Siedmioróg, copyright 2023. - 72 strony**
Książeczka edukacyjna z ćwiczeniami rozwijającymi umiejętność rozpoznawania emocji, ich rozumienia i radzenia sobie z nimi. Smutek, miłość, zazdrość, radość, strach, przyjaźń.
Wiek: 7-9 lat. Dla klas I-III szkół podstawowych, nauczycieli i rodziców.
18. **Self-regulation : szkolne wyzwania : opowieści dla dzieci o tym, jak działać gdy emocje biorą górę / Agnieszka Stążka-Gawrysiak, Wydanie drugie. - Kraków : Znak Emotikon, 2022. - 200 [23] strony**
19. **Spokojnie, to tylko emocje! : ćwiczenia rozpoznawania i nazywania uczuć oraz emocji / Renata Malek. - Wydanie II. - Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2022. - 66, [2] strony**
Emocje to znak, że w naszym życiu dzieje się coś bardzo ważnego. Zadaniem dorosłych jest nauczyć dzieci rozpoznawać te sygnały, wyrażać swoje uczucia w sposób akceptowalny społecznie i radzić sobie w trudnych sytuacjach. Pomocą w nauce tej umiejętności mogą być ćwiczenia zawarte w tej książce. Spokojnie, to tylko emocje! to publikacja skierowana do dzieci, ich terapeutów, nauczycieli i rodziców. Uczniowie, wykonując ćwiczenia, przy okazji rozwijają umiejętności szkolne: trenują naukę czytania ze zrozumieniem, doskonałą spostrzegawczość, koncentrację, myślenie przyczynowo-skutkowe, wzbogacają słownictwo. Przede wszystkim jednak uczą się o emocjach. Poznają różne sposoby ich wyrażania i regulacji. Uczą się, że wszystkie emocje są ważne, potrzebne i warto o nich rozmawiać. Pojmują, że każdy

ma prawo doświadczać ich na swój sposób, ale powinniśmy okazywać je zawsze z szacunkiem dla innych. Przede wszystkim jednak odkrywają, że emocje są częścią nas i dlatego warto nauczyć się je akceptować.

20. Stres dzieci w młodszy wieku szkolnym : Objawy, przyczyny, możliwości przeciwdziałania / Małgorzata Cywińska. – Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza Psychologia i Pedagogika. - 374, [1] strona
21. Szkolne wyzwania : jak mądrze wspierać dziecko w dorastaniu? / Monika Gregorczyk, Barbara Kołtyś. - Warszawa : Edgard, 2015. - 311 stron
22. Szkoła i uczniowskie emocje / Stefan Mieszalski. W: Pedagogika serca : wychowanie emocjonalne w XXI wieku / redakcja naukowa Ewa Lewandowska-Tarasiuk, Jan Łaszczyk, Bogusław Śliwerski. - Warszawa : Difin, 2016. - S. 33-39
23. Tacy jesteśmy : karty pracy dla dzieci z problemami w zachowaniu oraz z trudnościami z wyrażaniem i nazywaniem emocji / Jacek Stojanowski. - Wydanie II. - Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2022. - Teka (104, [1] karta)
24. To, co ważne i poważne : inscenizacje o bezpieczeństwie, zdrowiu i emocjach : scenariusze przedstawień dla przedszkolaków i klas I-III / Ewa Kujawińska. - Kraków : CEBP, 2018. - 175 stron
25. Trudne emocje u dzieci : jak wspólnie rozwiązywać problemy w domu i w szkole / Ross W. Greene. - Warszawa : Edgar, 2014. - 216 stron
26. Wielka księga emocji / Esteve Pujol i Pons, Rafael Bisquerra Alzina. - Kielce: Wydawnictwo Jedność, copyright 2017. - 109, [3] strony
Ta wspaniała księga wprowadza dzieci w fascynujący świat emocji, czyli w świat uczuć. Na jej stronach przedstawione zostały baśnie i opowieści, w których wyeksponowano rozmaite uczucia ich bohaterów. Wszystko po to, by dzieci potrafiły rozpoznawać i nazywać emocje i by potrafiły okazywać je w sposób kontrolowany i adekwatny do sytuacji. Nie ma uczuć dobrych i złych, ale, każdy się chyba z tym zgodzi, nie powinniśmy okazywać szalonej radości w miejscu, gdzie wymagana jest od nas cisza i skupienie, np. w urzędzie czy podczas szkolnych zajęć, podobnie jak umiejętność nieokazywania złości czy gniewu cechuje człowieka opanowanego i kulturalnego. Gniew, strach, radość, wdzięczność, smutek... to tylko niektóre z emocji, które zostaną oswojone dzięki tej pięknej i mądrej księdze. Zapraszamy do odkrywania świata emocji. To wspaniała wędrówka w głąb siebie i fascynująca przygoda.
27. Wychowanie do empatii : koncepcje teoretyczne, metody i programy wspierania empatii u dzieci w wieku szkolnym / Maciej Ciechomski. - Wydanie I. - Kraków: Impuls, 2020. - 214 stron

Wydawnictwa ciągłe

28. Adaptacja dziecka do warunków szkolnych /Aleksandra Kruszewska. W: Nowa Szkoła. – 2015, R. 71, nr 10, s. 22-29.
Wpływ procesu adaptacyjnego na życie dziecka. Trzy fazy cyklu przystosowania. Rozpoczęcie nauki jako moment zwrotny w życiu dziecka. Emocje towarzyszące przekroczeniu progu szkolnego. Reakcje i zachowania społeczne w pierwszych dniach pobytu w szkole.

- 29.Co wiemy o uczuciach i emocjach, czyli polonista uczy opisu przeżycia wewnętrznego / Danuta Bula, Jadwiga Jawor-Baranowska. W: Język Polski w Szkole IV-VI. 2009/2010, R. 11, nr 4 , s. 42-53.
- 30.Czuć się jak warholowska zupa Campbella : emocje uczniów i jak o nich rozmawiać na godzinach wychowawczych online i nie tylko / Anna Wigura. W: Szkoła Artystyczna : seria wydawnicza Centrum Edukacji Artystycznej. - 2021, nr 3, s. 81-85
- 31.Czy umiemy słuchać innych? : zajęcia z edukacji emocjonalnej dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym / Joanna Marchlewska. W: Biblioteka w Szkole. - 2019, nr 10, dodatek Biblioterapia w Szkole, s. 4-5
- 32.Eksplikacje semantyczne nazw emocji w wypowiedziach sześciolletnich dzieci / Urszula Jęczeń. W: Logopedia. - 2005, t. 34, s. 47-64
- 33.Ekspresja uczuć : próba terapii / Leokadia Wiatrowska. W: Życie Szkoły. – 2005, r. 59, nr 2, s. 21-2
- 34.Emocje : czasopismo wychowawców, pedagogów i psychologów szkolnych Józef Szewczyk. Warszawa : Dr Josef Raabe Spółka Wydawnicza, 2011-2013
- 35.Emocje w edukacji: indyjski przepis na harmonijny rozwój / Joanna Obuchowska. W: Życie Szkoły. - 2019, nr 3, s. 31-34
- 36.Fragmenty scenariuszy zajęć kształtujące emocje uczniów klas I-III / Mirosława Parlak, Elżbieta Zyzik. W: Nauczanie Początkowe : kształcenie zintegrowane. - R. 34 (56), nr 4 (2010/2011), s. 66-69
Trzy fragmenty scenariuszy zajęć dla klasy I, II i III na poziomie edukacji wczesnoszkolnej.
- 37.Gimnastyka mózgu: emocje i zdrowa samokontrola / Eryk Ołtarzewski. W: Życie Szkoły. - 2018, nr 4, s. 16-21
- 38.Kiedy pani złość przychodzi z wizytą / Elżbieta Brzostowska. W: Wychowawca. - 2008, nr 6, s. 10-13
- 39.Kompetencje emocjonalne dziecka / Zuzanna Zbróg. W: Życie Szkoły. - [R.] 64, nr 2 (2009), s. 28-33
- 40.Kompetencje emocjonalne dziecka i ich wzmacnianie poprzez aktywności muzyczno-ruchowe / Natalia Kłysz-Sokalska. W: Aspekty Muzyki : AM. T. 8 (2018), s. 203-218
- 41.Kontrolować emocje?! / Tomasz Garstka. W: Głos Nauczycielski. - 2017, nr 14, s. 16
- 42.Magia dobrego dotyku : edukacja emocjonalna na dobry początek / Agata Trafalska. W: Nowe Horyzonty Edukacji. - 2012, nr 2, s. 43-45
- 43.Mała sztuka dużych emocji : problemy są jak sznurowadła - można je rozwiązać / Teresa Radwańska - Justyńska. W: Tygodnik Płocki. - 2023, nr 27, s. 10

44. Możliwości regulacji emocji u dzieci w środowisku szkolnym / Tomasz Czub. W: Kwartalnik Pedagogiczny. - 2004, r. 49, nr 4, s. 53-74
45. Nasze uczucia i emocje : konspekt lekcji wychowawczej w klasie VI szkoły podstawowej / Renata Kania. W: Wychowawca. - 2015, nr 6, s. 30- 31
46. Nie ma dobrych czy złych emocji - one po prostu są / Anna Meslin. W: Życie Szkoły. - 2018, nr 12, s. 2-5
47. Niegrzeczne czy nadpobudliwe? : problemy adaptacji emocjonalnej dziecka w szkole / Małgorzata Kaleta - Witusiak. W: Nauczanie Początkowe. - 2010/2011, nr 4, s. 18-25
48. Odkręć emocje, odważ się czuć / Gabriela Olszewska. W: Biblioteka w Szkole. - 2023, nr 10, s. 8-9
49. Opanuj emocje / Magdalena Goetz. W: Głos Nauczycielski : organ Zrzeszenia Nauczycielstwa Polskich Szkół Początkowych. - 2015, nr 44, s. 12
50. Pojmowanie emocji i znaczenie działań muzycznych w ich rozwijaniu u dziecka w młodszy wiek szkolny / Natalia Kłysz-Sokalska. W: Studia Edukacyjne. – 2017, Nr 44, s. 347-361
51. Pomocne emocje / Urszula Grygier. W: Nowa Szkoła. - 1999, nr 7, s. 20-22
52. "Poznać i zrozumieć emocje": jak ośwoić trudne emocje zamiast je tłumić / Eryk Ołtarzewski. W: Życie Szkoły. - 2018, nr 12, s. 6-10
53. Trudne emocje u dzieci – recenzja / Karolina Sobczyńska. W: Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. – 2015, r. 55, nr 1, s. 56-58
54. Uczeń edukacji wczesnoszkolnej w świecie trudnych emocji / Anna Schmidt. W: Nauczanie Początkowe. - 2016/2017, nr 2, s. 57-66
55. Uczymy się rozumieć swoje emocje / Grażyna Rura. W: Nauczanie początkowe. - 2016/2017, nr 2, s. 77-85
56. Wiedza o przyczynach i przejawach emocji dzieci kończących edukację przedszkolną / Grażyna Rudka. W: Psychologia Rozwojowa. - 2006, t. 11, nr 2, s. 77-91

Wydawnictwa elektroniczne

57. Działania eksperymentalne w procesie stymulowania kompetencji werbalizowania emocji u dzieci w wieku wczesnoszkolnym / Natalia Kłysz- Sokalska. W: Aspekty Muzyki, 2020, Tom 10, s. 157–199
Artykuł stanowi część rozprawy doktorskiej autorki: N. Kłysz-Sokalska, Działania muzyczno-ruchowe w procesie stymulowania kompetencji emocjonalnych uczniów wyrażonych w języku, komputeropis pracy doktorskiej, promotor: dr hab. K. Kuszak.
Link: <https://tiny.pl/n9jx8vs2>

58. Emocje, uczucia i społeczne zachowania emocjonalne dzieci na progu szkolnym : z teorii i badań / Aleksandra Kruszewska. - Siedlce : Akka, 2018. - 270 stron

Link: <https://tiny.pl/clsss>

59. Emocje w procesie uczenia się i nauczania / Iwona Grzegorzewska. W: Teraźniejszość, Człowiek, Edukacja. – 2012, nr 1 (57), s. 39-48

Link: <https://tiny.pl/vg24qx1m>

60. Trudne emocje u dziecka – wytyczne do przeprowadzenia rozmowy / Sandra Frąckowiak. W: Zastosowania diagnozy edukacyjnej : praca zbiorowa / pod redakcją Bolesława Niemierko i Marii Krystyny Szmigel. - Kraków : Grupa Tomami, 2015. – S. 215-222

Link: <https://tiny.pl/m0v9tdn7>

Opracowanie: Anna Curyłło
Listopad 2023 r.